

PORADŇA PRE OBČIANSKE A ĽUDSKÉ PRÁVA

CENTER FOR CIVIL AND HUMAN RIGHTS

KRIVÁ 23, 040 01 KOŠICE, SLOVENSKO

» telefón/fax: 055 – 68 06 180 » mobil: 0908 69 55 31
» www.poradna-prava.sk » poradna@poradna-prava.sk
» IČO: 37 86 72 70 » bankové spojenie: 5519629/5200

TLAČOVÁ SPRÁVA

V Košiciach, 10.11.2015

Mimovládna organizácia žaluje štát a mesto za segregáciu rómskych detí na základnej škole v lokalite Stará Ľubovňa – Podsadek.

Mimovládna organizácia Poradňa pre občianske a ľudské práva (Poradňa) žaluje štát zastúpený ministerstvom školstva a mesto Stará Ľubovňa za segregáciu rómskych detí na základnej škole v lokalite Stará Ľubovňa – Podsadek. Školu navštevujú dlhodobo len sociálne znevýhodnené rómske deti. Poradňa v súdnom konaní namieta, že vzdelávanie v etnicky segregovanej škole nedokáže zabezpečiť rómskym deťom rovné vzdelávacie šance a navrhuje ich integráciu na školách spolu s ostatnými deťmi v meste.

Poradňa podala na jar 2015 na Okresný súd Bratislava III tzv. verejnú žalobu podľa antidiskriminačného zákona. V prebiehajúcom súdnom konaní namieta, že samospráva a zodpovedné štátne orgány vrátane ministerstva školstva neprijímaním opatrení na odstránenie segregácie rómskych detí na príslušnej základnej škole porušujú domáce a medzinárodné právne predpisy na ochranu pred diskrimináciou. Namiesto prijatia opatrení na ochranu pred diskrimináciou rozšírili kapacity školy vybudovaním modulovej prístavby, ktorá bola otvorená tento školský rok. Toto opatrenie považuje Poradňa za nesystémové a podľa nej segregáciu rómskych detí na danej škole len ďalej udržiava.

Na problém segregácie rómskych detí na základnej škole v lokalite Podsadek a jej možné negatívne dôsledky v minulom období opakovane upozorňovali aj viacerí obyvatelia z majority, ktorí v tejto lokalite bývajú. Petíciou sa samosprávu mesta Stará Ľubovňa snažili presvedčiť, aby modulovú prístavbu k základnej škole nepodporila a usilovala sa o integráciu rómskych detí spolu s ostatnými deťmi na školách v meste. Jeden z iniciátorov petície Stanislav Reľovský v tejto súvislosti hovorí: *„Výstavba modulovej školy z môjho pohľadu neprinesie ošoh ani rómskej menšine ani majorite. Pokiaľ rómske a nerómske deti nebudú spolu chodiť do školy a tried, ich spolužitie bude problémové. V Starej Ľubovni sú základné školy, ktoré nemajú naplnené kapacity žiakov. Nerozumiem tomu, prečo sa postavila nová škola a neumožnilo sa rómskym žiakom dochádzať do základnej školy, ktorá je vzdialená len približne tri kilometre tak, ako tomu bolo už aj v minulosti. My sme spolu s Rómami v detstve cestovali do školy, študovali, spoznávali svoje kultúry a rešpektovali sa. Moja generácia nemá problém stretnúť sa s nimi, porozprávať sa a aj si pomôcť“.*

Poradňa sa v prebiehajúcom súdnom konaní domáha toho, aby súd rozhodol, že segregované vzdelávanie rómskych detí v škole je nezákonné a aby ustanovil expertnú skupinu, ktorá vypracuje komplexný plán opatrení na odstránenie nezákonného stavu a integráciu rómskych detí a detí z majority na základných školách v meste. Súčasťou týchto opatrení by mohla byť okrem iného optimalizácia školských obvodov, racionalizácia existujúcich kapacít škôl v meste, či zabezpečenie účinnej školskej dopravy pre deti tam, kde je to potrebné. Následne by mal súd zaviazat' zodpovedné štátne orgány aj samosprávu Starej Ľubovne k realizácii vypracovaného integračného plánu.

Stanislava Liptáková, advokátka spolupracujúca s Poradňou, bližšie vysvetľuje: *„Štátne orgány a mesto Stará Ľubovňa sa modulovou prístavbou rozhodli riešiť existujúci problém nedostatočných kapacít a viacmennú prevádzku miestnej školy, ktorú navštevujú výlučne rómske deti. Spôsob, ktorý*

na to zvolilo je však krátkozraký a nesystémový. Realizovaná výstavba modulej prístavby školy nie je v najlepšom záujme rómskych detí je v rozpore s verejným záujmom. Zodpovedné štátne orgány by si mali konečne do dôsledkov uvedomiť svoj bezprostredný právny záväzok zabezpečiť rovný prístup k vzdelaniu pre každé dieťa a zamedziť segregácii vo vzdelávaní. Neprijímanie skutočne účinných prointegračných opatrení zo strany zodpovedných štátnych inštitúcií je porušením zákona.“

Štefan Ivanco, programový koordinátor Poradne, dodáva: „Každé opatrenie štátnych orgánov v oblasti vzdelávania musí nevyhnutne vychádzať z toho, že Slovensko sa v zmysle platných medzinárodných zmlúv o ľudských právach zaviazalo zabezpečiť každému dieťaťu vzdelanie, ktoré bude smerovať k plnému rozvoju jeho osobnosti. Zaviazalo sa zabezpečiť každému dieťaťu také vzdelanie, ktoré ho pripraví na zodpovedný život v duchu porozumenia, tolerancie, rovnosti a priateľstva medzi všetkými ľuďmi. Vzdelávanie je v tomto ponímaní mnohorozmerným procesom nadobúdania širokého množstva vedomostí, zručností a skúseností, ktoré umožňujú dieťaťu rozvíjať sa individuálne, aj v kolektíve, a žiť plnohodnotný život v spoločnosti. Návšteva etnicky a sociálne jednoliatej školy v blízkosti rómskej osady tento cieľ zo svojej podstaty nemôže naplňať tak, ako to dokážu etnicky a sociálne rôznorodé školy, ktoré vzdelávajú inkluzívne,“

Poradňa v prebiehajúcom súdnom konaní dáva do popredia aj širšie negatívne sociálne dôsledky, ktoré segregácia znevýhodnených rómskych detí prináša. Segregácia rómskych detí vo vzdelávaní podľa nej bráni sociálnej integrácii a podporuje predsudky a vzájomnú neznášanlivosť u väčšiny aj menšiny. Do budúca môže prispievať k prehĺbovaniu sociálnych konfliktov medzi rómskou menšinou a majoritou v mnohých lokalitách a v spoločnosti ako takej.

- KONIEC -

Kontakty:

Štefan Ivanco - programový koordinátor Poradne pre občianske a ľudské práva a zástupca žalujúcej strany: tel. č.: 0908 695 531; e-mail: antidiskriminacia@poradna-prava.sk

Stanislav Reľovský – spoluiniciátor petície proti výstavbe modulej školy, Stará Ľubovňa: tel. č.: 0908 948 274

Poradňa pre občianske a ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje ochrane ľudských práv a slobôd so zameraním na ochranu práv menšín a ochranu pred diskrimináciou. Pozornosť dlhodobo venuje predovšetkým otázkam diskriminácie rómskej etnickej skupiny v rôznych oblastiach života na Slovensku. Venuje sa tiež ochrane reprodukčných práv a problematike policajného násillia. Poradňa vo svojej práci rozvíja metódu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie a porušovania ľudských práv menšín. Zabezpečuje sprostredkovanie bezplatného právneho poradenstva vo vybraných prípadoch porušenia ľudských práv a bezplatného právneho zastupovania v konaniach pred slovenskými súdmi a Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu. Vykonáva tiež terénny monitoring, advokačné aktivity vo vzťahu k štátnym inštitúciám a realizuje vzdelávacie aktivity v oblasti ochrany pred diskrimináciou pre odbornú a laickú verejnosť. Web: www.poradna-prava.sk

///

Iniciovanie a vedenie verejných žalôb na ochranu pred diskrimináciou realizuje Poradňa pre občianske a ľudské práva v rámci realizácie projektu „Zlepšovanie prístupu k spravodlivosti v prípadoch diskriminácie na Slovensku“. Projekt bol podporený sumou 93 884,00 EUR z Fondu pre mimovládne organizácie, ktorý je financovaný z Finančného mechanizmu EHP 2009 – 2014. Správcom Fondu je Nadácia otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation. Cieľom projektu „Zlepšovanie prístupu k spravodlivosti v prípadoch diskriminácie na Slovensku“ je podpora demokratických hodnôt, vrátane ľudských práv.

Granty Európskeho hospodárskeho priestoru a Nórska sú príspevkom Islandu, Lichtenštajnska a Nórska k znižovaniu sociálnych a ekonomických rozdielov v Európe a k posilňovaniu bilaterálnych vzťahov medzi týmito krajinami a prijímateľskými krajinami v EÚ. Tieto tri krajiny úzko spolupracujú s EÚ na základe Dohovoru o Európskom hospodárskom priestore (EHP).

Výška Grantov EHP a Nórska pre obdobie rokov 2009 – 2014 je 1.79 miliárd eur, pričom príspevok Nórska tvorí 97% z celkových finančných prostriedkov. Granty sú určené pre mimovládne organizácie, výskumné a akademické inštitúcie, verejné a súkromné sektory v 12 najnovších členských štátoch EÚ, Grécku, Portugalsku a Španielsku. S darcovskými štátmi existuje široká spolupráca a aktivity môžu byť vykonávané až do roku 2016.

Hlavnými oblasťami podpory sú životné prostredie a klimatické zmeny, posilnenie občianskej spoločnosti, rodová rovnosť, zdravie, deti a mládež, súdnictvo, kultúrne dedičstvo, štipendiá a cezhraničná spolupráca.

